

VejForum 2012

Titel

Hvordan kan private hjælpe med at effektivisere det offentlige?

Forfatter

Thomas B. Randrup

Forretningsudvikler, HedeDanmark & Professor (adj.), Københavns Universitet

Stikord

Offentligt – privat samarbejde, vej- og parkservice, innovation, udvikling

Pleje af ældre samt drift af daginstitutioner og skoler er kommunale kerneområder, mens 7 ud af 10 danskere ifølge en ny Megafon-undersøgelse mener, at kommunerne i større grad bør overlade drift og vedligehold af kommunale veje, parker og grønne områder til private. Megafons undersøgelse ligger i tråd med KTC's formand, Torben Nøhr og hans 7. pointe ved sidste års VejForum: "De kommunale entreprenørgårde bliver færre og færre". Vi har de seneste år set en stigende mængde af offentlige udbud, og tendensen har været, at udbuddene bliver større og større. Man kan derfor stille spørgsmålet: Hvordan skaber vi de bedste betingelser for det stigende og stadigt mere udfordrende offentlige – private samarbejde?

Det offentliges udvikling og effektivisering

Siden midten af 1980'erne har Danmark og det meste af den øvrige vestlige verden været udsat for en omfattende reformering af den offentlige servicetilgang. Det offentlige monopol på velfærdsservice og samfundsregulering er blevet udfordret. Mange af de anvendte løsninger har taget udgangspunkt i markedsbaseret konkurrence og ledelsesformer inspireret fra det private erhvervsliv. Der er næppe nogen, der betvivler, at den øgede markeds- og ledelsesfokus indenfor det offentlige har været et godt og nødvendigt bidrag til at udvikle Danmark som velfærdssamfund.

På det grønne område har denne reformbevægelse betydet, at de fleste kommuner har fået gennemført en total arealregistrering, hvorfor man nu ved hvad man som kommune ejer og har ansvaret for at vedligeholde. Ligeledes har reformbevægelsen medført, at man indenfor den grønne sektor har fået udviklet et fælles sprog via en standardiseret kvalitetsbeskrivelse. Dette er alt sammen meget positivt, men udgør teknikaliteter set i forhold til at høste de reelle fordele ved at lade det offentlige tænke det private erhvervslivs tanker ind i dagligdagen.

Særligt kommunerne har brugt de sidste års reformtænkning til at gentænke egne strukturer, forretningsgange og kommunikationslinjer. Dette har medført en bølge af omstruktureringer og en omfattende fokus på kontrol for at kunne måle og dokumentere egen effektivitet, hvilket ikke altid har været en succes. Megafon-undersøgelsen vedr. borgernes holdninger til at foretage besparelser indenfor kommuners mere 'bløde' serviceopgaver bekræfter dette.

Vejen frem er samarbejde

Vi er alle samfundsborgere, og vi er alle interesserede i en effektiv offentlig sektor. Det er derfor godt at det offentlige kontinuerligt har fokus på effektivitet og serviceforbedringer. Og dette på trods af hårde konjunkturer og dermed gentagne besparelser. Efter snart 30 års nytænkning af den offentlige sektor er der derfor behov for at tage endnu et skridt.

Der er behov for at kommunerne tænker i udvikling, og dette kan kun optimeres ved at gentænke den offentlige serviceopgave. En gruppe af forvaltningsforskere har i foråret præsenteret et debatoplæg til en ny offentlig sektor i Danmark. Gruppen slår på behovet for at anvise en ny vej til øget effektivitet. En vej som lægger vægt på højnelse af de offentligt ansattes indre motivation, bedre koordination og samspil – såvel internt i organisationen som med de private virksomheder. "Dette skal fremme innovative løsninger, som kan bidrage til at gøre offentlige ydelser endnu bedre - og måske også billigere" – som det skrives i debatoplægget.

Siden 2005 er mængden af udbud inden for vej- og parkområdet næsten tredoblet fra cirka 12 pct. til i dag at udgøre cirka 35 pct. I HedeDanmark har vi oplevet en ændring fra meget kontrolbaserede samarbejder, til samarbejder hvor det er tydeligt at kommunen ønsker at vidensdele og driftsoptimere med de private entreprenører. Dette kan medføre fælles tilrettelæggelse og evaluering af arbejdet, samt fælles brug af mandskab, maskiner og økonomiske strukturer. Målet er at fjerne incitamentet for at tænke 'jer og os', og i stedet fremme incitamentet for at tænke 'vi'.

Det er et faktum, at mange kommuner har akut behov for at spare penge for at få budgetterne til at hænge sammen. Samtidig kræver borgerne mest mulig velfærd for skattekrone, og det er vores erfaring, at det grønne område er et af de steder, hvor kommunerne både kan høste millionbesparelser, og hvor politikerne samtidig har den største vælgeropbakning til udlicitering. Der vil på Vejforum blive fremlagt konkrete eksempler på innovative offentlige – private samarbejder indenfor vej- og parkdrift.